

SPOMIENKA na Ing. Štefana Holakovského

Redakcia časopisu *Duševné vlastníctvo* si s hlbokou úctou a vdakou pripomína pamiatku svojho dlhoročného člena pána inžiniera Štefana Holakovského.

Patril k výrazným osobnostiam slovenskej scény duševného vlastníctva – ako odborník, publicista, patentový zástupca, ale aj ako zanietený popularizátor technickej tvorivosti a zberateľ historických technických predmetov. Svojimi odbornými znalosťami, skúsenosťami a ľudským prístupom významne prispel k rozvoju nášho časopisu a spoluvytváral jeho smerovanie od prvých rokov existencie.

V nasledujúcich stránkach prinášame tri spomienkové príspevky, ktoré vzdávajú hold jeho životu a práci. Zároveň sme sa rozhodli pripomenúť aj text, ktorého autorom je priamo Ing. Holakovský. Tento text bol publikovaný v roku 2017 pri 20. výročí časopisu *Duševné vlastníctvo*. Tento jeho osobný pohľad na začiatky a formovanie redakčnej rady nesie nadčasové poslanstvo a ostáva autentickým svedectvom jeho pôsobenia v našom kolektíve.

Hlas minulosti – inšpirácia súčasnosti

(príspevok z časopisu *Duševné vlastníctvo* č. 2/2017)

*Pri spomínaní na to, ako som sa stal členom redakčnej rady časopisu *Duševné vlastníctvo*, nemôžem vynechať moje reminiscencie na udalosti, ktoré tomu predchádzali.*

Už dávno pred jeho vznikom som ako aktívny vynálezca prispieval do časopisov, ktoré mali záujem propagovať články o tvorivých postupoch a o ochrane produktov tvorivého myslenia. Boli to buď samostatné články, ale aj seriály článkov o tvorivom myslení, z ktorých najobsažnejší bol seriál Pohni rozumom v časopise Elektrón s viac ako sto pokračovaní.

Veľkou inšpiráciou pre mňa boli články Mgr. Stanislava Vyparina najmä v Technických novinách, kde autor prístupnou formou, ale s najvyššou odbornosťou objasňoval najdôležitejšie pojmy a problémy z vynálezcovstva a zlepšovateľstva.

Neskôr, už ako absolvent postgraduálneho štúdia vynálezcovstva, som sa dostal na jeden zo seminárov, ktoré pravidelne organizoval. Semináre boli jedinečné najmä činnosťou poradných zborov zložených z naj-

významnejších autorít z vtedajšieho Československa. Odborníci po vzájomnej konzultácii odpovedali nielen na odborné, ale aj na praktické otázky účastníkov.

Už na prvom seminári som sa do vysvetľovania poradného zboru zapojil aktívnymi pripomienkami (bol som „nabitý“ najčerstvejšími vedomosťami z postgraduálneho štúdia). Večer ma Vyparina pozval na posedenie s ďalšími odborníkmi, kde sme riešili aktuálne problémy vynálezcovstva a zlepšovateľstva.

Na týchto akciách neskôr vznikali aj prvé podnety na založenie slovenského časopisu pre oblasť vynálezcovstva a zlepšovateľstva. Táto odvážna myšlienka bola zrealizovaná najmä vďaka prívržencom – Mgr. Stanislavom Vyparinom, prof. JUDr. Petrom Vojčíkom, CSc., Ing. Ľubomírom Poliakom – a podpore vznikajúcej Patentovej knižnice VSŽ.

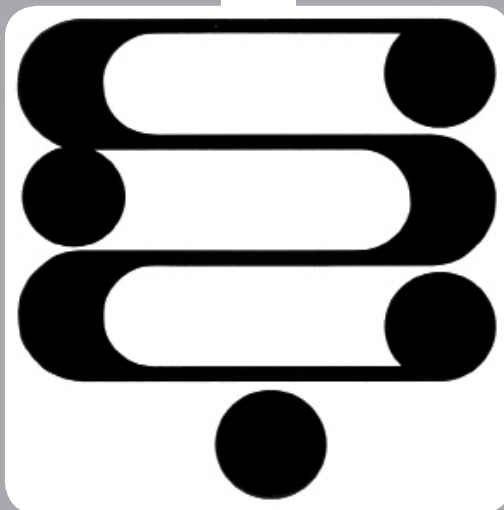
*Názov časopisu *Duševné vlastníctvo* odzrkadlil snahu jeho zakladateľov venovať sa nielen priemyselnému vlastníctvu, ale celej oblasti duševného vlastníctva.*

Keď sme si vyjasnili názov časopisu, nastal ďalší problém – logo časopisu. Navrhnuť grafický symbol, ktorý by

identifikoval časopis a dostal ho do povedomia verejnosti, nebolo vôbec jednoduché... neuspeli ani profesionáli (s klasickými obrázkami konštruktérov pri rysovacích doskách a podobne).

Nepamätám sa už, kto z kolegov redakčnej rady prišiel s nápadom, aby som skúsil logo navrhnúť ja. Poznali už moje vlastné logo „GENiUM“ a originálny ambigram „Tvorivosť“.

Ne(u)bránil som sa, bola to pre mňa nová zaujímavá výzva. Uvedomil som si, že hlavným poslaním časopisu bude odpovedať na otázky (aj ešte nevyslovené) čitateľov. Symbolom otázok je grafický znak „?“ . Odpoveďami na ne budú články, ktorých zjednocujúcim symbolom je znak „\$“ . Do loga časopisu som sa pokúsil zapracovať tieto základné symboly. Nebolo to ľahké. Nápadov, ako to urobiť, však postupne pribúdalo a na redakčnej rade sme urobili ich „vernissáž“. Kolegovia vybrali jeden z nich, ktorý som dopracoval do konečnej podoby. Bol som

rád, že ako podkladová farba obálky bola vybraná moja „firemná“ teplá oranžová, ktorú som už roky používal na mojich vizitkách a iných reklamných materiáloch.

Samozrejme, že ma potešilo, keď sa neskôr čitatelia pýtali, kto nám navrhol také originálne logo. Náš časopis sa dal ľahko nájsť medzi desiatkami iných s nevýraznými tuctovými obálkami. Základom úspechu bolo to, čo pri tvorbe ochranných známkov – vysoká odlíšiteľnosť od iných označení vyjadrená jednoduchým, ale výrazným grafickým symbolom.

Som presvedčený, že pre rozvoj časopisu už od jeho vzniku malo veľký význam to, že predsedom redakčnej rady sa stal prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc. a výkonným redaktorom Mgr. Stanislav Vyparina.

Ing. Štefan Holakovský
Patentová a známková
kancelária GENiUM®

Osobnostné piliere Štefana Holakovského

Temer vždy, keď odíde človek, s ktorým sme mali intenzívnejšie vzťahy, spoluprácu, a v prípade inžiniera Štefana Holakovského aj spoločný odbor profesionálneho, pracovného záujmu, tak si začíname spomínať na jeho prácu a povahu a uvedomovať jeho hodnoty.

Poznal som Štefana z rôznych aktivít, ktoré mali spoločného menovateľa – duševné vlastníctvo. Často bol prednášajúcim na odborných podujatiach, kde prezentoval nie iba svoje technické a tvorivé poznatky, ale aj svoje vedomosti z oblasti práva duševného vlastníctva. Ako praktik, patentový zástupca, vedel zaujať a rád sa podelil so skúsenosťami a neoceniteľnými poznatkami zo svojej praxe. Mnohé jeho vystúpenia boli neodmysliteľnou súčasťou zborníkov z odborných podujatí.

Bol autorom mnohých vynálezov a práve z tejto svojej práce čerpal poznatky, ktoré zúročil nie iba pre seba, ale aj pre svojich klientov, ktorým vedel zodpovedne a na úrovni poskytnúť služby patentového zástupcu. Tento odbor vyžadoval nie iba dobré znalosti z oblasti techniky, ale aj z práva či ekonómie.

Štefan bol aj pri zrode časopisu Duševné vlastníctvo a jeho návrh loga nás veľmi zaujal a stal sa dominujúcim označením tohto časopisu. Bol aktívnym prispievateľom do tohto časopisu a známe boli najmä jeho príspevky „Pohňime s rozumom“, ale svoje poznatky publikoval aj v iných časopisoch či novinách.

O mnohých múdrych ľuďoch, a to platilo aj o Štefanovi, sme sa mohli presvedčiť, že boli veľmi skromní. Mal láskavú a dobroprajnú povahu, a ak mohol, pomohol a poradil, pričom mal radosť, ak ľudia, ktorým pomohol či poradil, boli úspešní.

Pri každom stretnutí z neho vyžarovali optimizmus a láskavosť. Som rád, že som mal možnosť poznať a spolupracovať s tak výnimočným človekom, ako bol inžinier Štefan Holakovský.

Francúzsky spisovateľ Antoine de Saint-Exupéry je autorom veľkého množstva citátov. Mňa pri spomienke na Štefana zaujal tento: „Dobří priatelia sú ako hviezdy. Dlho ich nemusíme vidieť, ale napriek tomu vieme, že tam sú!“ A ja dopĺňam, že jeho hviezda bude svietiť stále.

Češť jeho pamiatke!

Peter Vojčík

Neplačte, že som odišiel. Usmejte sa, že som tu bol.

To je motto na parte zosnulého Ing. Štefana Holakovského, ktorý nás navždy opustil 7. apríla tohto roku vo veku nedožitých 79 rokov. Uvedená, veľmi netradičná, myšlienka vyjadruje pocity a spomienky na zosnulého – na vynálezcu, publicistu, rotariána, ale predovšetkým na manžela, otca, dedka, brata a priateľa.

O Ing. Štefanovi Holakovskom a jeho prínose pre spoločnosť bolo zmienené aj v prvom tohtoročnom čísle časopisu Duševné vlastníctvo.¹ V druhom tohtoročnom čísle časopisu som dostala priestor zaspomínať si na pána Holakovského aj ja ako bývala predsedníčka Úradu priemyselného vlastníctva SR.

Myšlienka na parte – *neplačte, že som odišiel, usmejte sa, že som tu bol* – plne dokresľuje osobnosť Ing. Holakovského. Bol ľudský, stále optimisticky naladený, dokonca počas priateľských posedení sa zahral aj na kúznika a veru len sme oči otvárali... Bol všestranný človek, vedel sa vynásť v každej situácii, zdôrazňujem, v tom dobrom slova zmysle.

Spomienky na Ing. Holakovského by som rozdelila na **tri obdobia**.

1. Rodáci

Obaja sme sa narodili v tom istom meste, vo Vranove nad Topľou, no ešte ako deti sme sa nestretli. Ja som z Vranova odišla ako 12-ročná, zatiaľ čo on tam prežil celé detstvo. To,

že pochádzame z jedného mesta, sme zistili až v dospelosti, keď sme sa pracovne stretli v Bratislave. On mal však bližší vzťah k Vranovčanom, vedel, čo sa v meste deje, a tak ma o tom zvykol informovať aj prostredníctvom tlače a rôznych publikácií. Raz sme boli spolu dokonca na oslavách pri príležitosti založenia mesta Vranov.

2. Patentoví zástupcovia

V roku 1996, keď sa ÚPV SR presťahoval z Bratislavy do Banskej Bystrice, som odišla z úradu, začala som pracovať ako patentová zástupkyňa a neskôr ma zvolili aj za predsedníčku Komory patentových zástupcov SR. Patentovým zástupcom bol aj Ing. Holakovský, čiže stali sme sa kolegami. Veľmi aktívne pomáhal pri tvorbe a zavádzaní nových orgánov komory, už mal určité skúsenosti z praxe federálnej komory. Venoval sa klientom hlavne z oblasti drevárskeho priemyslu. Jeho kancelária pod názvom GENiUM bola známa. Ing. Holakovský sa zúčastňoval na všetkých vzdelávacích akciách, ktoré organizovala komora a ako patentový zástupca v nej pôsobil až do konca svojho života.

3. Priateľ a člen redakčnej rady

Od roku 2001 do roku 2012 som pôsobila ako predsedníčka ÚPV SR v Banskej Bystrici a tam som s Ing. Holakovským spolupracovala najmä v redakčnej rade časopisu Duševné vlastníctvo. Pán Holakovský aktívne prispieval do časopisu a jeho články boli zaujímavé tým, že boli, iné, pre svoju osobitosť a on bol v technike, kutil. Veď pravidelne organizoval aj výstavy pod názvom, Keď prehovorí staré veci alebo, Retro dni. Vystavoval svoje i zozbierané vzácne a historicky cenné predmety. A aj tie budú vždy pripomínať Ing. Štefana Holakovského. Česť jeho pamiatke!

Darina Kyliánová

Zasadnutie redakčnej rady časopisu Duševné vlastníctvo

¹ https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/DV/1%202025/22_eDV_2501_holakovsky.pdf

Slovenský Einstein s úžasnou energiou a vášňou

Dostalo sa mi veľkej cti, a rád by som sa za to zo srdca poďakoval Úradu priemyselného vlastníctva SR, aby som sa mal možnosť podeliť o spomienky na Štefana Holakovského, človeka, ktorý bol nielen v „našom svete“ vynálezcom, kreatívcom, odborníkom, publicistom, propagátorom inovácií a patentovým zástupcom, ale pre mňa osobne od prvej chvíle najmä veľmi priateľským, srdečným, dobráckym a skutočne originálnym človekom s neobyčajne inšpiratívnou osobnosťou. S jeho vášňou pre život, nekonečnou kreativitou a schopnosťou nájsť najlepšie riešenia obohatil život mnohých z nás a možno aj bez toho, aby si to vôbec sám, pri svojej veľkej pokore a skromnosti, vôbec uvedomoval.

Dnes som už presvedčený, že neexistujú náhody – a takou nebola ani moja „náhodná“ návšteva prvýkrát v úrade, ktorá vyústila v takmer 20-ročné pôsobenie v oblasti duševného vlastníctva, a ani moje prvé stretnutie so Štefanom Holakovským. Spoznal som ho v prvých rokoch pri prvom nástupe do Úradu priemyselného vlastníctva SR, kde sme začali spolupracovať na novom živote časopisu Duševné vlastníctvo – ktorý sa narodil v Košiciach a dostal šancu vyrastať a dospievať v Banskej Bystrici – v Úrade priemyselného vlastníctva SR. Už pri prvom stretnutí som v ňom hneď videl mladého Einsteina našej doby – s hustými čiernymi vlasmi, priateľským úsmevom a šibalskými no dobráckymi očami, ktoré okamžite budili dôveru a záujem. Zrejme to bolo aj tým, že sa mi vtedy naň neskutočne podobal, ale časom som si uvedomil, že on skutočným vynálezcom, mudrcom... až doslova alchymistom našej doby... skutočne bol.

Naša spolupráca sa čoskoro prehĺbila, keď Štefan Holakovský prišiel s návrhmi obálok pre časopis a najmä s logom, ktoré bolo kolážou paragrafov a otáznikov vo výraznej oranžovej farbe. Jeho kreativita a inovatívny prístup boli pre mňa nesmiernou inšpiráciou. Tak ako aj jeho koncept tvorby loga, ktorý mi bol aj v neskoršej mojej práci veľmi inšpiratívny. Obdobne originálne pôsobil aj ako člen redakčnej rady časopisu a pri mnohých podujatiach úradu a pri propagácii technických kusov histórie, ktoré doslova poskytoval z jeho úžasne vzácnej technickej domácej zbierky aj úradu.

Štefan bol známy svojou vášňou pre technické riešenia a bol to človek, ktorý úplne neopakovateľne popularizoval vedu po celom Slovensku. Vďaka nemu som mal možnosť spoznať množstvo ľudí z tejto oblasti a rozšíriť si tak obzory. Často som ho pozorne počúval a pozoroval, lebo jeho spôsob premýšľania, tvorenia, hľadania odkazov do histórie a napríklad aj samotného kladenia otázok bol pre mňa nesmierne inšpirujúci.

Počas ciest do Bratislavy sme sa z času na čas stretávali a nielen sa ľudsky bavili, ale aj riešili výzvy v oblasti duševného vlastníctva. Ak si dobre spomínam, Štefan Holakovský bol veľkým podporovateľom a aj jedným z iniciátorov vytvorenia Ceny Jána Bahýľa a jeho nadšenie pre pripomínanie si velikánov slovenskej vedy a význam slovenskej vedy a inovácií bol nesmierne inšpirujúci.

Spomínam si aj na milú chvíľu, keď práve on inicioval obnoviť hrob Jána Bahýľa a v úrade sme túto myšlienku s nadšením prijali, vytvorili zbierku a Štefan Holakovský všetko zariadil tak, že našou milou povinnosťou bolo už len osobne prísť, očistiť hrob, položiť kvety a v tichosti si uctiť pamiatku nášho vynálezcu vrtuľníka. Bol skrátka všade, o všetko sa zaujímal a bol nesmierne nápomocný.

Štefan Holakovský ma často zasväcoval do svojich zlepšovákov, technických riešení a ukazoval mne i kolegom súkromnú zbierku artefaktov, ktorá by si skutočne zaslúžila byť v múzeu. S láskou a vášňou v srdci nám častokrát ukazoval redakčnú prácu v jeho časopise Quark, jeho projekte GENIUM a v popularizačných aktivitách s mládežou. Bol nesmierne zábavným rozprávačom... príbehy a anekdoty v jeho podaní však mali vždy niečo, z čoho vychádzala múdrosť a stretnutia s ním mi vždy dodali vieru v to, že čím človek žije, to sa dotkne každého srdca a ukáže akékoľvek cesty spolupráce a hľadanie toho najlepšieho v ľuďoch.

Aj keď sme sa naposledy stretli veľmi dávno a naše cesty sa po mojom odchode z úradu rozišli, vždy si ho budem pamätať ako mladého slovenského Einsteina s úžasnou energiou a vášňou, ktorý svojím nadhľadom, múdrosťou, pokorou a najmä neutíchajúcou vášňou vedel inšpirovať mladú generáciu a otvárať jej cestu k úžasnemu svetu vedy, vynálezov, objavov a tej doslova čarovnej „alchýmie“ univerza.

Vážený pán Holakovský, nesmierne vám ďakujem za všetko, čo ste urobili pre oblasť duševného vlastníctva a samotnej vedy na Slovensku. Boli ste naším skutočným pokladom a osobne vám ďakujem za možnosť prejsť s vami kúsok našej spoločnej cesty.

Moje pozdravy smerujú z môjho srdca priamo k vám v tom inom svete a ešte raz vám ďakujem za naše priateľstvo a dary, ktoré ste mi s láskou odovzdávali. Navždy zostávate v mojom srdci.

Čeť vašej pamiatke.

Luboš Knoth